

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ СУД У КРАГУЈЕВЦУ
Број: ГЖ 427/17
Дана: 31.03.2017. године
К р а г у ј е в а ц

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У КРАГУЈЕВЦУ, у већу састављеном од судија Росе Терзић, председника већа, Сузана Чоловић и Дејана Лукића, чланова већа, у правној ствари тужиле М. К. из К., коју заступају пуномоћници, адвокати Д. Л. и В. М. из К., против туженог ЈП „Предузећа за изградњу Града К.“, основ спора, накнада, вредност спора 2.292.000,00 динара, одлучујући о жалби тужиле на пресуду Основног суда у Крагујевцу број: 2П-8470/16 од 16.09.2016. године, у седници већа одржаној дана 31.03.2017. године, донео је

П Р Е С У Д У

УСВАЈА СЕ жалба тужиле М. К., па се **ПРЕИНАЧУЈЕ** пресуда Основног суда у Крагујевцу број: 2П-8470/16 од 16.09.2016. године и **ПРЕСУЂУЈЕ**:

Делимично се усваја тужбени захтев тужиле М. К., па се **ОБАВЕЗУЈЕ** тужени ЈП „Предузеће за изградњу Града К.“ из К., да тужиле као власнику непокретности означене као кп.бр. , у површини од 0.11.46 ха уписаној у лист непокретности број КО К. 1, с тим што удео тужиле у овој парцели која на терену представља улицу има површину од 0.11.46 ха, а овај удео је ушао у састав означене парцеле од непокретности означених по старом премеру као кат. парцела број 202/1, 204/2, 200/4, 203/1, 200/3, 203/2, 203/4 и 203/3, све у КО И. и утопио се у новоформирану парцелу кат. бр. у КО К. 1, с тим што овај „утопљени део“ почиње од тачке 1 која представља тремећу између кп.бр. 2505, 2506 и 14534/3 све у КО К. 1 и протеже се правцем североистока у дужини од 107,23 метра до тачке 2, где се прелама и протеже правцем североистока у дужини од 68,24 метра до тачке 3, где се прелама и протеже правцем југоистока у дужини од 61,20 метара до тачке 4, одавде се прелама и протеже правцем североистока у дужини од 13,88 метара до тачке 5, где се прелама и протеже правцем југоистока у дужини од 22,64 метра до тачке 6, која представља тремећу кат. парцела број 2526, 2525 и 2506, све КО К. 1, где се прелама и протеже правцем југозапада у дужини од 3,09 метара до тачке 7, где се прелама и протеже даље правцем северозапада у дужини од 19,91 метар до тачке 8, где се прелама и протеже даље правцем југозапада у дужини од 115,08 метара до тачке 9, где се прелама и протеже даље правцем северозапада у дужини од 56,23 метра до тачке 10, где се прелама и протеже правцем југозапада у дужини од 64,15 метара до тачке 11, где се прелама и протеже правцем југозапада у дужини од 103,40 метара до тачке 12, где се прелама и протеже правцем запада у дужини од 5,80 метара до тачке 1, где се ова граница завршава, исплати накнаду за ово бесправно одузето земљиште у износу од 1.146.000,00 динара, са законском затезном каматом од 16.09.2016. године, као дана

пресуђења па до исплате, све у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде, под претњом извршења.

ОДБИЈА СЕ део тужбеног захтева тужиље којим је тражила да се тужени обавезе да јој на износ накнаде исплати законску затезну камату почев од 20.07.2015. године до 16.09.2016. године, као неоснован.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени ЈП „Предузеће за изградњу Града К.“ да тужиљи М. К. накнади трошкове парничног поступка у износу од 232.930,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде, са законском затезном каматом од дана извршности па до исплате.

Образложење

Ставом првим изреке пресуде одбијен је тужбени захтев тужиље којим је тражила да се тужени обавезе да јој као власнику непокретности означене као кат. парцела број у површини од 0.11.46 ха уписаној у лист непокретности број КО К. 1 и то удео тужиље у овој парцели који је опредељен према налазу и мишљењу вештака у мерама и границама и означеној површини наведеној у овом ставу исплати износ од 1.146.000,00 динара, са законском затезном каматом од 20.07.2015. године па до исплате, као неоснован.

Ставом другим изреке, обавезана је тужиља да туженом на име трошкова парничног поступка исплати износ од 30.125,00 динара у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде, под претњом принудног извршења.

Против првостепене пресуде жалбу је благовремено изјавила тужиља због погрешне примене материјалног права, са предлогом да се првостепена пресуда преиначи и тужбени захтев тужиље усвоји у целости, а тужени обавезе да тужиљи накнади трошкове парничног поступка према опредељеном трошковнику.

Испитујући првостепену пресуду и жалбу тужиље, сагласно овлашћењима из чл. 386 ЗПП, у границама разлога наведених у жалби, а пазећи на правилну примену материјалног права, Апелациони суд у Крагујевцу је одлучио:

Жалба тужиље је основана.

Првостепена пресуда није донета уз битне повреде одредби парничног поступка из чл. 374 ст. 2 тач. 1 до 3,5, 7 и 9 ЗПП, на које повреде Апелациони суд пази по службеној дужности и због којих би морала бити укинута. На друге битне повреде жалбом тужиље се не указује.

Према утврђеном чињеничном стању првостепеног суда у препису листа непокретности број КО К. 1 тужиља је уписана као укњижени власник кат. парцеле број укупне површине од 0.11.46 ха, по начину коришћења остало вештачки створено неплодно земљиште – градско грађевинско земљиште. Према извештају Републичког геодетског завода – Службе за катастар непокретности К. од 22.08.2014. године упис у лн.бр. КО К. 1, извршен је у поступку одржавања катастра непокретности за КО К. 1, тако што је решењем 070-69 од 14.03.2013. године по службеној дужности извршена исправка уписа начина коришћења кат. парцеле број

..... КО К., остало вештачки створено земљиште уместо дотадашњег уписа „земљиште под зградом – објектом – улица“. Катастарска парцела број КО К. 1 представља улицу чији је коловоз на појединим местима посут макадамом са урађеном целокупном инфраструктуром (водоводна линија, канализација и телефон).

Вештачењем од стране вештака геодетске струке и прибављањем извештаја Службе за катастар непокретности К. утврђено је да је катастарска парцела број КО К. 1 настала током обнове премера у чији састав су ушли делови ранијих парцела старог премера и то: кп.бр. 202/1, кп.бр. 204/1, кп.бр. 200/4, кп.бр. 203/1, кп.бр. 200/3, кп.бр. 203/2, кп.бр. 203/4, кп.бр. 203/3, све у КО И., а које су биле уписане као власништво правног претходника тужиље, сада покојног К. С.. Катастарска парцела број КО К. 1 приказана је на дигиталном катастарском плану према фактичком стању на терену, у укупној површини од 1.146 м², што одговара стању уписа у лн.бр. КО К. 1, у коме је укњижени власник тужиља. Вештак геодетске струке приказао је стање на терену и навео мере и границе катастарске парцеле број Катастарска парцела број КО К. 1 није одузета правном претходнику тужиље, нити тужиљи одлуком надлежног органа или актом о одузимању, а фактички је претворена у улицу. Парничне странке нису имале примедби на налаз и мишљење вештака геодетске струке, нити на приказано стање на терену и опис мера и граница.

Према извештају Министарства финансија, Пореске управе, Филијала К. од 26.08.2014. године тржишна вредност катастарске парцеле број КО К. 1, у последњих неколико година износи 1.000,00 динара по метру квадратном.

Из тако утврђеног чињеничног стања, а поступајући по примедбама из решења Апелационог суда у Крагујевцу Гж.бр. 3274/15 од 08.04.2016. године, првостепени суд одбио је тужбени захтев тужиље као неоснован, из разлога што је закључио да је истакнути приговор недостатка пасивне легитимације на страни туженог основан. У доношењу одлуке првостепени суд позвао се на одредбу чл. 72 ст. 1 и 3 Закона о јавној својини и закључио да се у конкретној правној ситуацији ради о улици која је по Закону о јавној својини добро у општој употреби у својини Републике Србије и да тужено предузеће ЈП „Предузеће за изградњу Града К.“ не може бити носилац права јавне својине, па ни пасивно легитимисан у овом спору и не може бити обвезник исплате накнаде по основу фактичке експропријације у смислу одредбе чл. 16 Закона о експропријацији.

Закључак првостепеног суда по оцени овог суда није правилан, јер је на потпуно и правилно утврђено чињенично стање првостепени суд погрешно применио материјално право, због чега је одлука у поступку по жалби и преиначена.

Првостепени суд је утврдио да је тужиља укњижени власник кат. парцеле број КО К. 1 у површини од 1.146 м² која је на терену улица, чији је коловоз на појединим местима посут макадамом са урађеном инфраструктуром (водовод, канализација и телефон). Поступак експропријације ради изузимања земљишта и привођења намени није вођен ни према правном претходнику тужиље, ни према тужиљи. Тржишна вредност катастарске парцеле према извештају Министарства финансија, Пореске управе – Филијале К. износи 1.000,00 динара по метру квадратном.

По оцени овог суда у конкретном случају у питању је фактичка експропријација која је настала изградњом пута мада не постоји решење о одузимању земљишта. До фактичке експропријације дошло је пропустом општине, односно града који је дозволио изградњу објекта – улице на земљишту које није формално експроприсано. У овом спору тужила накнаду потражује од ЈП „Предузећа за изградњу Града К.“ у висини тржишне цене фактички експроприсане непокретности, а према извештају Пореске управе.

Законом о јавној својини („Службени гласник Републике Србије“, број 72/11) прописано је да су носиоци права јавне својине Република Србија, аутономна покрајина и општина, односно град, а да установе, јавне агенције и друге организације чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе, које немају статус државног органа и организације, органа аутономне покрајине, односно органа јединице локалне самоуправе или јавног предузећа, односно друштва капитала, имају право коришћења на непокретним и покретним стварима у јавној својини које су им пренете на коришћење, а према чл. 18 ст. 1 и 6 . Корисници ствари у јавној својини су државни органи и организације, органи и организације аутономне покрајине, јединице локалне самоуправе, јавна предузећа и друштва капитала чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе, као и њихова зависна друштва, на основу уговора закљученог на основу акта надлежног органа, а која нису пренета у својину тог јавног предузећа, односно друштва. Истим Законом прописано је да се за управљање добрима од општег интереса и добрима у општој употреби у јавној својини могу оснивати јавна предузећа, јавне агенције и друштва капитала и да се под управљањем добрима од општег интереса подразумевају зависно од природе добра, узгој, старање, изградња, одржавање, унапређивање, искоришћавање и одређивање начина коришћења добра од општег интереса у јавној својини, у складу са посебним законом, а јавна предузећа, јавне агенције и друштва капитала дужна су да њима управљају савесно, законито и штитећи искључиво јавни интерес.

Законом о локалној самоуправи („Службени гласник Републике Србије“, број 129/07 и 83/14) прописано је да се локална самоуправа остварује у општини, граду, граду Београду и да јединица локалне самоуправе за остваривање својих права и дужности и за задовољавање потреба локалног становништва може основати предузећа, установе и друге организације које врше јавну службу у складу са законом и статутом и да општина преко својих органа у складу са Уставом и законом доноси: програме уређења грађевинског земљишта, уређује и обезбеђује вршење послова уређења и коришћења грађевинског земљишта и утврђује висину накнаде за уређивање и коришћење грађевинског земљишта, уређује и обезбеђује обављање послова који се односе на изградњу, рехабилитацију и реконструкцију, одржавање, заштиту, коришћење, развој и управљање локалним и некатегорисаним путевима, као и улицама у насељу и да град врши надлежности општине као и друге надлежности и послове државне управе који су му законом поверени.

Одлуком о оснивању Јавног предузећа „Предузеће за изградњу Града К.“ („Службени лист Града К.“ број 23/13) прописано је да се јавно предузеће оснива ради обезбеђивања услова за уређивање, коришћење, унапређивање и заштиту: јавног грађевинског земљишта, локалних и некатегорисаних путева и комуналних делатности на селу, као делатности од општег интереса и да је делатност предузећа трајно обављање послова обезбеђивање услова за уређивање, коришћење, унапређивање и

заштита јавног грађевинског земљишта, локалних и некатегорисаних путева и комуналних делатности на селу, као делатности од општег интереса. Поред наведених делатности одлуком је одређено да предузеће може обављати и делатности: изградња саобраћајница, да остварује приход и стиче добит обављањем своје делатности за потребе града, обављањем послова за трећа лица и из других извора у складу са законом, а да су извори финансирања део накнаде за уређивање грађевинског земљишта, део накнаде за коришћење грађевинског земљишта и да предузеће даном уношења у регистар стиче својство правног лица и послује као самостални правни субјект и да одговара за своје обавезе целокупном својом имовином.

Из наведених одредби Закона и Одлуке произилази да је у овом спору тужени правно лице и самостални правни субјект који остварује приход и стиче добит обављањем своје делатности за потребе града, а да у изворе финансирања спада и део накнаде за уређивање грађевинског земљишта и део накнаде за коришћење грађевинског земљишта. Из оснивачког акта који је донео Град К., произилази да је тужени јавно предузеће које делује у општем интересу, чија делатност је утврђена оснивачким актом, а према делатности коју обавља, она по својој природи повлачи и извршавање обавеза према ранијим власницима експроприсаног земљишта. У конкретном случају тужиљина непокретност је фактички експроприсана, као резултат пропуста Града К., што је за последицу имало изградњу улице без формалне експропријације. Земљиште на коме је тужиља уписана као укњижени власник приведено је намени, а да претходно није одузето по поступку прописаном законом. Због наведеног Град К., као јединица локалне самоуправе, али и ЈП „Предузеће за изградњу Града К.“ чији је Град К. оснивач, солидарно су одговорни да тужиљи накнаде тржишну вредност фактички експроприсане непокретности, због чега је истакнути приговор недостатка пасивне легитимације неоснован.

Законом о експропријацији прописано је да се непокретности могу експроприсати или се својина на њима може ограничити само у јавном интересу утврђеном на основу закона, уз накнаду која не може бити нижа од тржишне и да се експропријација може вршити за потребе Републике Србије, аутономне покрајине, града, града Београда, општине, јавних фондова, јавних предузећа, привредних друштава која су основана од стране јавних предузећа, као и за потребе привредних друштава са већинским државним капиталом основаних од стране Републике Србије, аутономне покрајине, града, града Београда, или општине, ако законом није другачије одређено. Чланом 9 наведеног Закона прописано је да експропријацијом непокретности корисник експропријације стиче право да ту непокретност користи за сврху ради које је експропријација извршена. Према одредби чл. 42 наведеног Закона накнада за експроприсану непокретност одређује се у новцу према тржишној цени земљишта, ако законом није другачије одређено, а процену тржишне цене врши орган надлежан за утврђивање пореза на пренос апсолутних права на непокретностима.

Тужиљи на име накнаде за фактички изузето земљиште у површини од 1.146м², а сагласно одредби чл. 41 ст. 2 и чл. 42, а у вези чл. 72 Закона о експропријацији припада износ од 1.146.000,00 динара, тачније према тржишној цени утврђеној према извештају органа надлежног за утврђивање пореза на пренос апсолутних права на непокретностима. Тужено Јавно предузеће је пасивно легитимисано сагласно одредби чл. 8 ст. 1 тач. 1 и 9 Одлуке о оснивању ЈП „Предузеће за изградњу Града К.“. Чињеница да тужено Јавно предузеће није евидентирано у Служби за катастар непокретности ни као држалац, ни као власник, ни као корисник

улице нема значаја за другачију одлуку суда из разлога што је утврђено да је земљиште на коме се налази улица приведено намени, тако да више није могућ повраћај земљишта у државину тужиљи као ранијем власнику, па се правична заштита права власника, у овом случају тужиље може остварити само кроз институт фактичке експропријације у односу на општину и друге субјекте који организују изградњу објеката на земљишту које није формално експроприсано. Према одредбама Закона о јавним предузећима („Службени гласник Републике Србије“, број 119/12) признаје се правни субјективитет јавним предузећима, а тиме и њихова способност да буду носиоци права коришћења или својине на одређеној имовини. У конкретном случају туженом је поверено управљање, одржавање и коришћење улица, а према чл. 8 Одлуке о оснивању, па је тужени пасивно легитимисан за учешће у овом спору и у обавези је да тужиљи исплати накнаду како је то и одлучено у ставу првом изреке ове одлуке. Тужени је у обавези да тужиљи на износ накнаде плати законску затезну камату сагласно одредби чл. 277 Закона о облигационим односима од дана пресуђења па до исплате, јер је висина накнаде одређена у време пресуђења, због чега је захтев за исплатом законске затезне камате на накнаду за период од 20.07.2015. године до 16.09.2016. године као дана пресуђења одбијен као неоснован, а све у вези одредбе чл. 41 ст. 3 Закона о експропријацији и утврђивања висине накнаде у време доношења првостепене одлуке.

На основу изнетих разлога применом одредбе чл. 394 тач. 4 ЗПП, на правилно утврђено чињенично стање, Апелациони суд у Крагујевцу је правилно применио материјално право и првостепену пресуду преиначио, а жалбу тужиље усвојио као основану. У доношењу ове одлуке водило се рачуна о праву на правично суђење зајемчено одредбом чл. 32 ст. 1 Устава Републике Србије и ставу Уставног суда Републике Србије у одлуци Уж-6259/2013.

Одлуку о трошковима поступка, Апелациони суд у Крагујевцу донео је применом одредбе чл. 165 ст. 2 у вези чл. 153 ст. 1 и чл. 154 ЗПП, а према опредељеном трошковнику тужиље и туженог обавезао да тужиљи накнади стварне и нужне трошкове који су били неопходно за вођење овог спора у износу од 232.930,00 динара и то на име састава тужбе 11.250,00 динара, на име таксе за тужбу 60.275,00 динара, на име таксе на пресуду 54.530,00 динара, на име трошкова вештачења 15.000,00 динара, на име састава поднеска 11.250,00 динара, на име трошкова заступања на 4 рочишта дана 05.08.2014. године, 13.03.2015. године, 20.07.2015. године и 16.09.2016. године, у износу од по 12.750,00 динара и на једно неодржано рочиште дана 07.05.2015. године у износу од 7.125,00 динара и на име састава жалбе 22.500,00 динара, што укупно износи 232.930,00 динара, са обавезом туженог да их накнади у року од 15 дана од дана пријема пресуде.

Председник већа-судија

Роса Терзић,с.р.

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Весна Алексић**